

ESQUEMA D'ACTUACIÓ LOCAL PER A L'ABORDATGE DE LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN ESPAIS D'OCI NOCTURN

AJUNTAMENT DE PORTBOU

2021

Projecte coordinat i elaborat per:

Encarregat i realitzat amb la col·laboració de:

Subvencionat per:

INTRODUCCIÓ

La conceptualització i intervenció de les violències masclistes, en concret sexuals, en les polítiques municipals en espais d'oci nocturn és necessària per donar resposta a aquesta problemàtica a través, no només d'accions puntuals, sinó amb accions globals com és per exemple un protocol acordat, pautat i coordinat amb els diferents operadors del municipi que permeti donar una visió transversal i feminista a la intervenció, des de l'arrel estructural d'aquesta problemàtica fins a la seva gestió amb perspectiva de gènere en tots els seus àmbits de forma que impliqui tant als operadors públics com privats, així com a entitats i a la pròpia població del municipi.

En aquest sentit, el projecte actual es concreta en la realització d'un Esquema d'actuació local per a l'abordatge de les violències sexuals en espais d'oci nocturn, com a acció prèvia a la creació d'un Protocol d'abordatge. Aquesta acció es planteja com un inici cap a un camí que vol promoure la participació i implicació de diferents persones de diferents àmbits del municipi que participen en els espais d'oci nocturn (personal de l'ajuntament, les entitats i la pròpia ciutadania) per tal de poder facilitar la identificació d'una situació de violència sexual, intervenir a través de pautes bàsiques d'actuació i, finalment, donar resposta a aquella situació a través d'un circuit bàsic acordat.

Aquest projecte es realitza des del treball conjunt a través d'una comissió amb persones que representin diferents àmbits del municipi i s'ha decidit que sigui formada per la regidora de les àrees de Turisme, festes, joventut, el regidor de les àrees d'esports, medi ambient, mercat i platges i també 1er tinent d'alcalde, el regidor de l'àrea dels Serveis de brigada, un vigilant municipal, la tècnica de joventut del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, una representant de l'Associació Portbou Hot Jazz Festival, i una professional de l'entitat La Nut que ha coordinat i serà qui realitzarà la proposta del document final que s'aprovarà conjuntament en aquest grup.

Per tal de dur a terme aquesta proposta s'han plantejat les següents accions que s'han desenvolupat amb la següent calendarització:

- Reunió de presentació del projecte i creació de la comissió de treball (28/10/2020)
- Recollida d'informació del municipi, coneixement dels espais d'oci nocturn, dels esdeveniments i dels diferents operadors públics i privats implicats en el context d'oci nocturn del municipi (12/01/2021)
- Reunió de treball amb els diferents operadors (22/04/2021)
- Proposta de pautes bàsiques d'actuació i de circuit local (10/06/2021)
- Formació al personal de l'ajuntament i entitats municipals que es consideri oportú (01/07/2021)
- Tancament del projecte

OBJECTIUS DEL PROJECTE

L'objectiu principal del projecte és crear espais segurs i lliures de violències sexuals en el context d'oci nocturn del municipi de Portbou.

Per tal d'assolir aquest objectiu és primordial la implicació de tots els operadors que participen en els espais d'oci nocturn per tal d'identificar, detectar, atendre i derivar, si cal, totes aquelles situacions de violències sexuals que es produeixen en aquest municipi.

Els objectius específics que es plantegen són els següents:

- Analitzar el municipi a nivell de dinàmiques i espais d'oci nocturn.
- Facilitar coneixements sobre violències sexuals als diferents operadors implicats en l'oci nocturn.
- Conèixer les pautes bàsiques d'atenció davant una situació de violència sexual.
- Acordar un circuit d'actuació local entre els diferents operadors implicats en l'oci nocturn.
- Identificar espais, rutes o entorns que poden esdevenir de risc per a les violències sexuals.
- Sensibilitzar al municipi en l'abordatge de les violències sexuals en els entorns d'oci nocturn.

MARC CONCEPTUAL I LEGAL

La violència sexual com a forma de violència masclista tal i com planteja la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes.

D'acord amb aquesta definició, aquesta és una manifestació de desigualtat entre dones i homes i és una conducta que cal que sigui entesa com un abús de poder derivada d'una problemàtica estructural de la societat. En aquest sentit, la mateixa llei concreta en la violència en l'àmbit social o comunitària la manifestació d'agressió sexual com l'ús de la violència física i sexual contra les dones determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-se. És des d'aquesta concepció que és fonamental treballar per a erradicar aquesta violència.

Hi ha nombroses situacions que estan incloses dins la conceptualització de violència sexual que van des de l'assetjament, la intimidació, la coacció, l'amenaça, l'agressió, la violació i d'altres conductes que, en definitiva, impacten directament amb termes clau com són el consentiment i el desig de les dones a mantenir una relació o pràctica sexual i s'emmarquen en els condicionants relatius a la llibertat sexual i a la dignitat personal que la mateixa llei planteja.

A Espanya s'han desenvolupat diversos instruments normatius, sempre tenint en compte les recomanacions que es derivaven dels instruments normatius aprovats a l'àmbit internacional. La Llei

Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, estableix en el títol VIII els delictes contra la llibertat i la indemnitat sexuals. Aquesta norma ha estat modificada diverses vegades (maig 1999, octubre 2004, desembre 2010 i juliol 2015) i s'ha anat adaptant a les recomanacions i normativa internacional. Properament, s'espera una modificació d'aquesta norma amb relació al consentiment de la víctima.

El Codi Penal divideix els delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals en sis capítols:

- De les agressions sexuals (arts. 178 a 180)
- Dels abusos sexuals (arts. 181 a 183)
- De l'assetjament sexual (art. 184)
- Dels delictes d'exhibicionisme i provocació sexual (arts. 185 i 186)
- Dels delictes de prostitució i explotació sexual i corrupció de menors (arts. 187 a 190)
- Disposicions comunes (arts. 191 a 194)

ANÀLISI DEL MUNICIPI

EL MUNICIPI

El municipi de Portbou pertany a la comarca de l'Alt Empordà (Girona) i actualment la població està repartida en una superfície de 9,22 Km2. Està situat a l'extrem més septentrional de la Costa Brava, és el darrer poble de Catalunya i molt pròxim a la frontera amb França. Es tracta d'una població amb unes dinàmiques socioeconòmiques pròpies, marcades històricament per ser el punt final de la línia ferroviària regional que creua Catalunya. Tot i que encara és important el transport de mercaderies amb origen al municipi i amb destí a Espanya o França, aquesta activitat ha anat en descens amb una clara influència en l'evolució de la població.

LA POBLACIÓ

PORTBOU (any 2019)	
POBLACIÓ TOTAL	1075 habitants (528 homes i 547 dones)
	de 0 a 4 anys 27 (15 nens i 12 nenes)
	de 5 a 9 anys 27 (14 nens i 13 nenes)
	de 10 a 14 anys 30 (7 nois i 23 noies)
	de 15 a 19 anys 30 (15 nois i 15 noies)
	de 20 a 24 anys 35 (17 nois i 18 noies)
	de 25 a 29 anys 53 (25 nois i 28 noies)
	de 30 a 34 anys 51 (25 homes i 26 dones)

POBLACIÓ PER FRANGES D'EDAT QUINQUENALS	de 35 a 39 anys	56 (34 homes i 22 dones)
	de 40 a 44 anys	58 (29 homes i 29 dones)
	de 45 a 49 anys	67 (35 homes i 32 dones)
	de 50 a 54 anys	83 (43 homes i 40 dones)
	de 55 a 59 anys	97 (53 homes i 44 dones)
	de 60 a 64 anys	84 (47 homes i 37 dones)
	de 65 a 69 anys	93 (47 homes i 46 dones)
	de 70 a 74 anys	85 (44 homes i 41 dones)
	de 75 a 79 anys	60 (26 homes i 34 dones)
	de 80 a 84 anys	54 (19 homes i 35 dones)
	de 85 a 89 anys	54 (22 homes i 32 dones)
	de 90 a 94 anys	26 (10 homes i 16 dones)
	de 95 a 99 anys	5 (1home i 4 dones)

L'AJUNTAMENT

Composició del Ple municipal

L'equip de govern de l'Ajuntament de Portbou per a l'actual mandat, del grup municipal Ara Portbou, està format per l'alcaldia i sis regidories, tres de les quals són també tinents d'alcalde.

Recursos humans municipals

El personal administratiu es conforma per una secretària i dues administratives.

El personal tècnic es conforma per una bibliotecària, una directora d'escola (escola rural ZER), un arquitecte tècnic, una tècnica de joventut (del Consell comarcal de l'Alt Empordà compartida amb els municipis de Boadella i Les Escaules, Navata, Lladó, Borrassà i Portbou).

El personal de manteniment i serveis es compon per quatre persones a la brigada municipal i tres persones al servei de neteja.

ASSOCIACIONS

Les associacions són una part molt important de la dinamització del municipi. A Portbou existeixen les següents entitats, i aquestes són algunes de les accions més significatives que porten a terme:

ASSOCIACIÓ	ACTIVITATS DESTACADES
Associació Frontera Portbou	Nit Blanca, activitats infantils, tió, cinema de Terror...
AJP2 (associació juvenil de Portbou)	Tramunrock, calçotada popular, ioga day...
Associació Cultural Palau del Vent	Teatre...
Portbou Hot Jazz Festival	Taller de swing, concerts en viu, cercavila, taller de dibuix, tallers infantils, dj...
Club Esportiu Portbou	Activitats esportives.
Club Nàutic Portbou	Activitats esportives.
Associació de bombers voluntaris de la Generalitat de Catalunya a Portbou	Demostracions a l'escola.
Associació de Carnestoltes	Festa de Carnestoltes, quina.
Germandat de donadors de sang	Trobades per donar sang.
Associació de mestresses de casa de Portbou	Mostra de cuina casolana, Portbou florit, restauració de vestits de reis, accions i manifest contra la violència de gènere, Dia de la dona.
AMPA de l'escola municipal St Jaume	Activitats diverses vinculades a l'escola
Club de petanca Portbou	Diversos tornejos i torneig transfronterer
Foment de la Sardana i de la Cultura Catalana de Portbou	Concerts i ballades
Amics de Portbou	Tallers diversos
Elenc Artístic portbouenc	Tallers i exposicions
Associació contra el càncer	Activitats diverses de suport contra el càncer.
Col·lectiu de Pintors de Portbou	Tallers i exposicions
Penya Blaugrana Portbou	Trobades.
Consorci Port de Portbou	Suport a activitats aquàtiques
Coral Mixta de Portbou	Tallers i concerts
Societat de Caçadors Tramuntana	Trobades esportives de caça, control de senglars a la zona.
Animalia quatre potes de Portbou	Accions pel benestar dels animals del pobles
Taller de Puntes	Tallers i exposicions
Casal del Jubilat i Pensionista Ca L'Herrero	Activitats diverses i trobades
Associació de Petanca	

ACTIVITATS I FESTES

Portbou és un municipi molt actiu, al que s'organitzen diverses activitats durant tot l'any, a les que participen les entitats d'una manera molt activa i la població en general.

A continuació detallem quines són aquestes dates i algunes de les activitats més rellevants:

FESTES MUNICIPALS I ACTIVITATS D'OCI NOCTURN
Festa major petita (dilluns després de carnaval).
Carnestoltes d'estiu (abans de la festa major) i Portbou Sona bé (el mateix dia a la tarda).
Festa Major de Sant Jaume (volts del 25 de juliol), en especial: Ball de nit (orquestra) i Disco mòbil.
Festival de Jazz i altres concerts (principis d'agost).
Nit Blanca (festa jove, a l'agost).
Festa del club esportiu Portbou (al camp de futbol, mitjans agost).
Havaneres a la platja

EQUIPAMENTS MUNICIPALS

Els diferents equipaments que disposa el municipi són els següents: l'ajuntament, l'espai jove, la biblioteca, el parc de salut, les sales polivalents (sala Congesta i sala Walter Benjamin), el consultori local, el camp municipal de futbol, la petanca, la pista poliesportiva, el CEIP Sant Jaume i la Llar d'infants, casal de gent gran Ca l'Herrero i el centre de dia El Balcó.

COMERÇ I SERVEIS

Al municipi es disposa dels serveis i comerços que inclouen establiments de restauració situats principalment a una mateixa zona del nucli del municipi, així com tots aquells situats a la platja, també es disposa d'un mercat municipal amb diferents parades d'alimentació i diversos comerços d'alimentació diversos.

Pel que fa a d'altres serveis, cal destacar principalment l'estació de tren que comunica amb Barcelona i és la darrera parada de Catalunya abans d'entrar a França, així com també es pot esmentar el port de Portbou que també és un espai concorregut i de comunicació del propi municipi.

A la zona propera a l'estació de tren, hi ha algunes indústries que formen part un petit polígon.

Pel que fa a serveis de salut i seguretat cal destacar els aspectes següents:

- En l'àmbit de la salut a Portbou hi ha un Centre d'atenció primària (CAP) i en horari nocturn cal acudir al CAP de Llançà, també hi ha un servei d'acompanyament per part d'una treballadora social al municipi de l'àrea de serveis socials del Consell Comarcal. En la proximitat del municipi, la capital de comarca, Figueres, es disposa de diferents serveis com: el Servei d'atenció psicològica a individus, adults i famílies del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, el Servei d'informació i atenció a les dones (SIAD) i Servei d'atenció integral LGTBI (SAI), el Servei d'intervenció especialitzada (SIE) i l'Hospital comarcal amb servei d'urgències.
- En relació a l'àmbit de seguretat, es disposa de vigilants municipals en temporada d'estiu i torn de dia, de la comissaria de Mossos d'Esquadra en horari diürn i repartit pels diferents municipis de l'entorn, la comissaria de la Policia Nacional per a controls de trens i estrangeria

i la Guàrdia Civil com a competències de seguretat al port. Per altra banda, en l'organització de festes i activitats nocturnes, el propi ajuntament realitza la contractació específica de seguretat privada o bé l'entitat que s'encarregui de portar tota l'organització de la festa.

DETECCIÓ ESPAIS DE RISC

El municipi disposa d'espais d'oci nocturn amb diferents bars al nucli del municipi però també s'organitzen diferents activitats en franges nocturnes principalment durant l'estiu a altres espais.

Per aquest motiu, en primer lloc, es situa les dues zones on s'organitzen les diferents activitats festives nocturnes com a espais que es detecten de risc en el municipi, principalment quan finalitzen aquestes activitats, destacant:

- La platja del Racó i el camí de les 3 platges (les cales) i l'espai del xiringuito i les barraques dels pescadors.
- El camp de futbol i la zona de la petanca.

Per altra banda, el recorregut que es realitza per acudir a les activitats organitzades en horari nocturn ja sigui per l'aparcament dels vehicles o bé per venir d'altres zones més llunyanes al centre del municipi, també es perceben com a espais de risc i es destaquen:

- La zona de la riera com a espai utilitzat de pàrquing i com a camí de pas cap al camp de futbol.
- El barri de la muntanya com a lloc més llunyà que es situa a la part superior del municipi i que cal travessar per l'estació de tren.

Finalment, una zona detectada d'inseguretat i que genera percepció de risc a la ciutadania es situa a l'estació de tren, ja sigui per grups de persones que es troben en aquest indret en horaris nocturns, per la manca d'il·luminació de l'entorn, així mateix, per una zona de locals buits o ocupats al voltant de l'estació de tren.

A continuació es presenta una mostra fotogràfica dels espais d'oci i de risc detectats:

Foto 1. Platja del Racó

Foto 2. El xiringuito

Foto 3. Zona de la riera de parking

Foto 4. Zona del camp de futbol

Foto 5. Zona de la petanca

Foto 6. Estació de tren

Foto 7. Carrer davant estació de tren

Foto 8. Escales davant estació de tren

INDICADORS DE DETECCIÓ DE VIOLÈNCIES SEXUALS

A continuació es faciliten els principals indicadors de violències sexuals per tal de poder identificar qualsevol conducta que es pugui produir en el municipi:

Assetjament sexual
Qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual, que tingui el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular quan es crea un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu i es produeix sense el consentiment de la persona assetjada (d'acord amb la llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva entre dones i homes).
Abusos sexuals
Actes que atempten contra la llibertat i indemnitat sexuals, sempre que no s'utilitzi violència ni intimidació, però tampoc hi hagi consentiment lliure i vàlid de la persona agredida (d'acord amb l'article 181 del Codi penal). Tenir en consideració que si la persona agredida és menor de 16 anys hi ha una previsió de càstig independentment de quina sigui la voluntat d'aquesta (d'acord amb l'article 183 del Codi penal).
Agressions sexuals
Consisteixen en atemptar contra la llibertat sexual d'una persona utilitzant violència o intimidació, entenent "violència" l'ús de la força física i "intimidació" la conducta de tipus psicològic que té com a fi infondre por a patir un mal imminent i greu, o amenaces de patir-lo en la víctima o altres persones properes a ella (d'acord amb l'article 178 del Codi penal). Indicadors: <ul style="list-style-type: none">
- Tocaments de naturalesa sexual, sense consentiment per part de la víctima, amb violència o intimidació per part de l'agressora.
- Activitat sexual no desitjada per la víctima, sempre que hi hagi violència o intimidació i que no impliqui penetració o accés carnal. Inclou obligar una persona a realitzar actes sexuals que no comportin el contacte corporal amb l'agressor i que consisteixin a realitzar actes sexuals sobre la mateixa víctima.
Altres delictes contra la llibertat i indemnitat sexual
Violació. Modalitat agreujada d'agressió sexual que a més d'ús de la violència o la intimidació, hi hagi accés carnal, o sigui, penetració per via vaginal, anal o bucal o introducció d'objectes per via vaginal o anal (d'acord amb l'article 179 del Codi penal). Exhibicionisme. Conducta de qui executi o faci executar a una altra persona actes d'exhibició obscena davant persones menors d'edat o incapaces (d'acord amb l'article 185 del Codi penal)

*Definicions del Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci (2019, Departament d'Interior, Gencat).

PAUTES BÀSIQUES D'INTERVENCIÓ

Per tal de poder fer una atenció adequada i respectuosa, és important de demanar en primer lloc si la persona vol ser atesa i en cas afirmatiu, buscar un espai on es garanteixi un ambient favorable pel diàleg, crear una atmosfera tranquil·la i relaxant, sense presses. Quan s'iniciï la intervenció cal donar la informació pertinent i sobretot generar un entorn de confiança i seguretat. És important mantenir una postura adequada, captar l'atenció, facilitar la mirada i sobretot observar el ritme i les necessitats de la persona que s'està atenent.

Un dels altres aspectes rellevants per a la intervenció és **la perspectiva de gènere** que es refereix a una mirada que presta atenció a la realitat diferenciada entre dones i homes a la societat, en referència a les desigualtats i discriminacions en un origen social i responent a creences i mandats de gènere. En concret, cal comprendre i entendre el fenomen en el context de la violència masclista en tant que s'estableix una relació desigual i de poder entre ambdues parts, així mateix, empatitzar amb les pors que pot tenir la dona afectada per aquesta situació, la culpa que tingui davant el que ha viscut i tots aquells sentiments contradictoris que li està provocant el que ha estat una relació de poder i domini de la persona agressora.

Per altra banda, un dels principis bàsics de la intervenció és la **confidencialitat** respecte a la persona atesa i als fets ocorreguts, garantint la privacitat i el dret a la protecció de les dades personals tan de les persones afectades com dels presumptes autors dels fets.

Aspectes rellevants per a la comunicació

Per tal que la comunicació sigui efectiva calen diferents elements que es construeixen amb aquesta interacció amb l'altra, principalment quan es tracta d'una relació d'ajuda i de comunicació i, per tant de relació.

Els elements que construeixen la comunicació i que principalment ha de tenir en compte per l'atenció a situacions de violències sexuals són:

- **Receptivitat.** Fa referència a la disposició i comprensió envers la persona que s'atén i en el que està comunicant. Aquesta forma d'atendre a l'altra es caracteritza per no marcar el ritme de la conversa i deixar que la persona que explica pugui fer-ho amb naturalitat, simplement demanar informació quan sigui necessari per entendre algun aspecte concret.
- **Escolta activa.** Es refereix a aspectes com escoltar les idees de l'altra, entendre el contingut del missatge, mostrar interès i atenció a les emocions, estar actiu escoltant i relacionant els missatges, mantenir la ment oberta, comprendre. El que s'aconsegueix amb aquesta actitud és l'autenticitat envers l'altra i una relació de confiança.
- **Empatia.** És el mitjà que ens ajuda a comprendre l'estat de l'altra persona i a connectar amb els seus sentiments, així com entendre la seva vivència i patiments davant d'una determinada situació. Aquesta és una actitud comprensiva i sense emetre judicis que és fonamental per

demostrar a l'altra persona que l'atenem amb respecte i amb un tracte humà, mitjançant les paraules, missatges i gestos que acompanyin, tot fent ús de la comunicació no verbal.

- **Assertivitat.** Implica saber argumentar i defensar els drets i llibertats de les persones, per tal també d'aturar atacs, discussions i confrontacions tot reconduint la conversa deixant palès els límits en certs aspectes. L'objectiu de l'assertivitat no és imposar-se a l'altra persona sinó que es tracta de donar tota la informació adequada, explicar de manera acurada i detallar les alternatives possibles per a la resolució de la situació.
- **Els silencis.** Aquests formen una part imprescindible per tal d'ajudar a explicar, a pair i a comprendre la situació viscuda i, per tant, cal respectar-los i saber-los tolerar sense que generin inquietuds o incomoditats.

La intervenció en crisi

La intervenció en crisi treballa des de la perspectiva de la resiliència, focalitzant la intervenció en els recursos i les fortaleses de la persona i no en la patologia. És rellevant tenir en compte que ens trobem davant de persones normals que han patit o estan patint situacions anormals.

En aquest sentit, la intervenció en crisi es regeix pels següents principis: la proximitat a la persona i al lloc proper, la immediatesa per tal d'alleujar les reaccions i facilitar l'afrontament, la simplicitat en la intervenció de forma breu i senzilla i la unitat procurant reestructurar l'experiència traumàtica de manera global.

Pautes concretes dels primers auxilis psicològics

- 1. Introducció:** Presentar-nos dient el nostre nom i explicant qui som de manera senzilla. També cal preguntar el nom de la dona atesa i repetir-lo durant la conversa.
- 2. Escolta activa:** Donar espai a la dona per tal que expliqui el que ha passat de manera espontània. Cal que la persona rebi que està sent escoltada i compresa. Intervenir en un lloc segur i tranquil. Atendre a la dona afectada mostrant empatia utilitzant l'escolta activa. Facilitant l'expressió emocional i respectant els silencis. Cal tenir cura amb el llenguatge no verbal i resumir el que ha explicat la persona, i així constatar l'efectivitat de l'escolta activa.
- 3. Estabilització:** Pot ser que la persona atesa mostri un estat alterat. Per tal de restablir les seves funcions bàsiques es poden utilitzar tècniques com la de respiració. Per exemple, inhalar en 4 segons, mantenir 2 segons i exhalar en 4 segons més.
- 4. Prioritzar les necessitats:** Analitzar les dimensions del problema guiant a la persona en la detecció d'aquell problema que necessita una solució el més aviat possible. Es pot fer una llista de necessitats de la dona i numerar de l'1 al 10 cada punt per veure quina dificultat és vital solucionar primer.
- 5. Psico-educació:** Explicar un breu resum del que ha explicat la persona per validar el que hem escoltat i entès del que ens ha explicat, normalitzar les reaccions emocionals i valorar que allò que li està passant són reaccions normals en una situació anormal. Cal identificar i potenciar els recursos personals de la dona atesa.

6. **Derivar a xarxes de suport social:** Identificar l'existència d'una xarxa de suport social (família o amistats) disponible. Ser capaç de generar seguretat amb altres persones és probablement l'aspecte més important de la salut mental; les connexions segures són fonamentals per tenir una vida amb sentit i satisfactòria.
7. **Finalitzar la conversa:** Per tal de tancar la intervenció s'ha d'elaborar un resum de la conversa destacant el problema principal parlat i les possibles accions a executar per tal de solucionar-lo, així com facilitar recursos i serveis de la xarxa. És important també agrair la confiança que ha dipositat la dona en la persona de referència abans de finalitzar la intervenció.

PROPOSTA CIRCUIT D'INTERVENCIÓ

Recomanacions prèvies

- Decidir quins persones de referència realitzaran la intervenció en cas que es produeixi una situació de violència sexual.
- Establir un espai adequat i reservat per a fer l'atenció en cas necessari que sigui proper a l'entorn d'oci.
- Realitzar una reunió informativa prèvia a la celebració d'alguna activitat per tal de posar en coneixement dels dos punts anteriors i del circuit local d'intervenció.

Detecció de la situació de violència sexual

- Atendre prioritàriament a la persona agredida demanant si ho necessita i garantir la seva seguretat.
- Avisar a la persona de referència per a fer l'atenció i acompanyar a la persona agredida en un espai adequat.
- Atendre les necessitats bàsiques de la persona agredida per aconseguir una certa estabilització i confort:
  - o Calor o fred, gana o set, dolor, malestar, estat emocional
  - o Demanar si vol ser acompanyada per alguna persona propera
  - o En cas de ser menor d'edat, si es considera, caldrà contactar amb la persona tutora o representant legal
- Escolta del relat de la situació viscuda i únicament demanar detalls en cas necessari.
- Resoldre dubtes i oferir la informació que demani la persona agredida, si es coneix.
- Valorar la gravetat de la situació i activar serveis si ho sol·licita i d'acord amb les seves decisions:
  - o Trucar al telèfon 112: per rebre assistència mèdica o per activar serveis policials.
  - o Activar assistència psicològica a través de la línia 900 900 120 o informació sobre recursos de la xarxa com el SIAD o SIE.
  - o Acompanyament al domicili de la persona agredida.

- Respecte a la persona agressora si hi ha vigilància de seguretat cal activar la seva presència i, en cas que no es disposi d'aquest servei i que la persona agredida ho sol·liciti, activar a Mossos d'Esquadra.

Recursos i serveis de la xarxa

- En cas d'urgència: **112**
- **Hospital de Figueres.** Ronda Rector Arolas, s/n, Figueres (Girona) - Tel. 972 501 400
- **Mossos d'Esquadra Alt Empordà Figueres (ABP).** Carrer del Ter, s/n, Figueres – Tel. 972541800
- **SIAD - Servei d'Informació i Atenció a Dones Alt Empordà.** c/ Nou 48, 2a. Planta, Figueres - Tel. 972677050. Horari d'atenció: De 9h a 14h.
- **SAI – Servei comarcal** a C/ Nou, 48, Figueres - Tel.: 972 677 050 - atencioltgbi@altemporda.cat
- **SIE – Servei d'Intervenció Especialitzada.** Avinguda de Vilallonga, 5, Figueres – Tel. 872 02 20 30
- **900 900 120** contra la violència masclista és gratuït i confidencial i funciona tots els dies de l'any, durant les 24 hores del dia o Oficina ICD Girona de dilluns a divendres Tel.: 872 975 874.

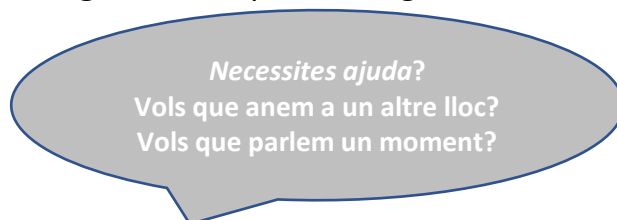
ESQUEMA D'INTERVENCIÓ EN SITUACIONS DE VIOLÈNCIES SEXUALS

Davant una situació de **violència sexual**

- Assetjament sexual
- Abús sexual
- Agressió sexual

Preguntar a la persona agredida

SI

Accions immediates:

1. Avisar a una persona de referència
2. Anar a un espai privat per fer l'atenció

Preguntar a la persona agredida:

1. Què necessites?
2. Vols que avisem a alguna persona propera?

Durant l'atenció:

- Escoltar i atendre a la persona agredida
- Mostrar respecte i confidencialitat

Tancament de la intervenció:

- Oferir serveis específics per atendre la situació

NO

Accions immediates:

1. Avisar a una persona de referència o de l'organització de la situació observada
2. Valoració de la situació i decidir sobre si cal activar algun recurs específic

RECURSOS DE LA XARXA PER A SITUACIONS DE VIOLÈNCIES SEXUALS

En cas d'urgència	112
Serveis sanitaris	Hospital de Figueres – 112 – Adreça: Ronda Rector Arolas, s/n. Figueres
Serveis de seguretat	Mossos d'Esquadra – 112 - Línia whatsapp – 601001122 Adreça: ABP Figueres - c/del Ter s/n, Figueres
Línia d'atenció a la violència masclista	900900120 (telèfon 24h/365 dies l'any) 900900120@gencat.cat - Línia whatsapp – 674778540 Oficina ICD Girona – 872975874
Serveis d'atenció a dones	SIAD (Servei d'informació i atenció a dones) SIAD Alt Empordà. c/ Nou 48, 2a. Planta, Figueres - Tel. 972677050.
	SIE (Servei d'intervenció especialitzada) Tlf: 872022030 - Adreça: Avinguda de Vilallonga, 5, Figueres
	SAI (Servei d'atenció integral LGTBI) Tlf: 972677050 - Adreça: c/Nou 48, 2a planta, Figueres

RECOMANACIONS

El municipi de Portbou ha realitzat algunes accions d'il·luminació al propi municipi que estan pendents d'instal·lació per la zona de les platges que considerem que són molt necessàries per tal de millorar la percepció d'inseguretat que generen aquests espais sobretot en horari nocturn.

Per altra banda, valorem positivament la iniciativa de col·locar un panell informatiu anomenat Punt Lila informatiu per tal de poder donar informació sobre la identificació de les violències sexuals i els principals recursos que es poden tenir presents, adjuntem document fotogràfic:

ALTRES RECOMANACIONS FUTURES

A. Accions de prevenció i sensibilització

- Creació d'un Protocol d'abordatge de violències sexuals en entorns d'oci nocturn al municipi.
- Campanya de difusió de municipi lliure de violències sexuals.
- Xerrades de sensibilització de violències masclistes adreçades a diferents col·lectius (ciutadania, joves, personal de l'entorn d'oci i oci nocturn).
- Formació a professionals sobre la detecció i atenció de les violències masclistes.
- Formació a persones de referència sobre violències sexuals a l'entorn d'oci i oci nocturn.
- Organització de la festa amb perspectiva de gènere (adequar i repensar els espais on es realitza la festa, considerar la il·luminació del lloc, analitzar els recorreguts de l'entorn, pensar sobre la col·locació dels wc, valorar les diferents zones de risc, escollir els grups musicals, considerar el tipus de missatges de difusió, etc).
- Coordinació entre diferents operadors (realització de reunions prèvies de coordinació entre professionals o persones que estaran actives durant l'activitat o en entorn d'oci).
- Realitzar accions concretes amb dones del municipi (crear una xarxa informal entre dones, dissenyar un mapa del municipi en relació a la percepció de seguretat, etc.).

- **Convocatòria de la Junta de seguretat** per tal de coordinar accions de prevenció en l'àmbit de la seguretat i realitzar accions d'intervenció en les zones de risc.
- **Creació d'una comissió de seguretat** entre personal municipal, personal de seguretat, entitats i ciutadania.
- **Analitzar les millores als entorns de percepció d'inseguretat** (il·luminació, vegetació, càmeres, vigilància, etc.).

A. Detecció i atenció

- **Considerar els Espais de sensibilització i atenció a les violències masclistes (Punt Lila)** en el marc de l'organització d'activitats amb afluència de persones.
- **Determinar les persones de referència per a les diferents activitats lúdiques**, per tal de garantir una atenció acurada en cas necessari.
- **Crear un número de telèfon específic d'atenció** (aquest telèfon s'activaria en horari de realització de les activitats d'oci o oci nocturn i estaria a disposició de les professionals del Punt lila o de les persones de referència designades per aquell dia)
- **Realitzar accions de millora en les zones de risc**: valorar la il·luminació del lloc, revisar la vegetació que hi ha a l'entorn i valorar la vigilància diürna i/o nocturna principalment durant els caps de setmana o en la realització d'activitats lúdiques.
- **Coordinació entre personal de seguretat**: establir canals de comunicació entre el personal de seguretat privada, seguretat municipal (vigilants) i seguretat pública (Mossos d'esquadra) durant la realització les activitats festives, especialment en oci nocturn.

B. Recuperació i reparació

- **Conèixer els recursos del territori**. Les persones que atenen situacions de violència sexual han de tenir coneixement dels recursos que poden derivar de la xarxa integral d'intervenció de violència masclista a través de serveis més generalistes o d'altres més especialitzats.